

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งค้นหาคำตอบโดยใช้การทำความเข้าใจกับโลกของความเป็นจริง ความหมายที่มาจากทัศนะของผู้ที่ถูกรับศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างตามสังคม วัฒนธรรม และแบบแผนการดำเนินชีวิต ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สืบค้นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการมองภาพบุคคล สังคมแบบองค์รวม ทำให้เราสามารถเข้าใจประสบการณ์ของผู้ที่ถูกรับศึกษาได้ชัดเจน

แบบการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองกวัก
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นกลุ่มเจาะจง คือ เป็นกลุ่มเกษตรกรบ้านเหมืองกวักที่สนใจทำบัญชี จำนวน

49 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แนวคำถามในการสัมภาษณ์ แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม โครงกรอบม และแบบประเมิน

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับ สถานภาพทางการเงินของชุมชน ความรู้เดิมด้านบัญชีและเศรษฐกิจพอเพียง ความต้องการเรียนรู้ด้านบัญชีและเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มเติม

แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม แนวทางในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ โดยถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบันทึกบัญชี แนวทางแก้ไขปัญหา และการพัฒนารูปแบบการทำบัญชี

แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีครัวเรือน และเศรษฐกิจพอเพียง และข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีต้นทุน

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกลำไยสีทองและแบบ
ประเมินการอบรม แบ่งเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ ประโยชน์ของบัญชี การบันทึกบัญชีครัวเรือน บัญชี
ต้นทุน การจัดหาแหล่งเงินทุน และเศรษฐกิจพอเพียง

แบบประเมิน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แบบประเมินสำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการและ
แบบประเมินสำหรับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมประชุม

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นทำความเข้าใจสถานการณ์
หรือวิเคราะห์สถานการณ์ ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์

เป็นการทำความเข้าใจในสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการของบุคคลและพื้นที่
ดำเนินการศึกษาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนา ซึ่งได้ดำเนินการจัด โครงการ
ประกวดการวาดรูปเศรษฐกิจพอเพียง ให้ชุมชนเขียนสิ่งที่ชุมชนทราบเกี่ยวกับการบัญชีและเศรษฐกิจ
พอเพียง จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนด้านบัญชี และจัดกิจกรรมกลุ่ม
เพื่อศึกษาความรู้ด้านบัญชี

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ

เป็นขั้นตอนดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1) ศึกษาการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกร โดยมีวิธีดำเนินการ คือจัดกิจกรรมกลุ่ม
เพื่อสอบถามความรู้ด้านบัญชี และการบันทึกบัญชีของกลุ่มเกษตรกร

2) พัฒนาการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกร โดยมีวิธีดำเนินการ คือ จัดอบรมเชิง
ปฏิบัติการการทำบัญชีแบบมีส่วนร่วม โดยเชิญวิทยากรที่เป็นผู้นำชุมชน นายธนาคาร และผู้มีความรู้
ด้านบัญชี พร้อมทั้งให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้และฝึกทักษะการทำบัญชีกับชุมชน

3) พัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยมีวิธีดำเนินการ คือ จัดกิจกรรมกลุ่ม เพื่อสอบถามการนำ
ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบัญชีไปพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

ขั้นที่ 3 ขั้นประเมินผล

การประเมินผลในขั้นที่ 3 คือ ติดตามผลการบันทึกบัญชี โดยแจกแบบสอบถาม
การสัมภาษณ์เชิงลึก และการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ทราบปัญหาการบันทึกบัญชี รูปแบบการบันทึก

บัญชี และพัฒนาวิสาหกิจชุมชนภายใต้การพึ่งพาทรัพยากรภายในชุมชน จัดประกวดการบันทึกบัญชี เพื่อจูงใจให้ชุมชนทำบัญชีอย่างต่อเนื่อง และเพื่อให้ทราบผลของการนำความรู้ไปใช้ในวิสาหกิจชุมชน

การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรบ้านหมืองกวัก หมู่ 5 ตำบลมะเขือแจ้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถนำผลการบันทึกบัญชี มาใช้เป็นทิศทางในการปฏิบัติตนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้กลุ่มเกษตรกรมีชีวิตที่เรียบง่าย ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ยึดหลักทางสายกลาง รู้จักพอ พอดี พอประมาณและพอใจ มีความขยัน หมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ สามารถพึ่งตนได้ พออยู่พอกิน ไม่ตกเป็นทาสของอบายมุข วัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อศึกษาการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกร ผู้ให้ข้อมูล คือ คุณอำพา ธิแก้ว คุณขันแก้ว นวลยานัส คุณบุญศรี ผัดเป่า คุณบันทุม พาสวัสดิ์ คุณมาลัย ทานะแจ่ม คุณบุปผา สารพะยอม คุณอรชร มณีรัตน์ คุณอมรรัตน์ ริมายอม คุณบุญยวง ดาวงค์ คุณเหรียญทอง ลังกาพะยอม คุณอรพิน สายปัญญา และคุณบุญศรี สังพันธ์ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์การจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การจดบันทึกและการถ่ายภาพ

2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทำบัญชีแบบมีส่วนร่วม โดยมีคุณสมเดช จันทร์น้ำ อดีตตอบต.บ้านใหม่ฝ่ายหินมาเล่าประสบการณ์การทำบัญชีและประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน และมีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 49 คน ใช้เครื่องมือแบบสอบถามและแบบประเมิน มีวิธีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

3. จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ทราบผลของการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมคือ คุณบุญส่ง ชีแจ้ คุณสมบาล รีมแจ่ม คุณเหรียญทอง ถึงกาพะยอม คุณอัมพร มหายศ คุณอรณี มาผาบ คุณพรทนา มาผาบ คุณมาลี รีมแจ่ม คุณจันทร์สม กำมะยอม คุณอำนวยการ บึงคะยอม คุณสุทัศน์ ปัญญาดวง คุณบุญชม ไชยวารินทร์ คุณสังวาล ปัญเจริญ คุณเอื้องคำ พรหมพนัส คุณบันทม พาสวัสดิ์ และคุณอรชร ใจใหญ่ มีเครื่องมือคือ แบบสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมกลุ่มโดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การจดบันทึกและการถ่ายภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาการจัดทำบัญชีของกลุ่มเกษตรกรบ้านหมืองแก้ว โดยการจัดกิจกรรมกลุ่ม ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มเกษตรกรมีความรู้ด้านการทำบัญชีจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ แต่กลุ่มเกษตรกรไม่บันทึกบัญชีตามความรู้ที่ได้รับเนื่องจากท้อใจ ตัวเลขที่แสดงในสมุดบัญชีมีแต่รายจ่าย

2. การพัฒนาการจัดทำบัญชี โดยการจัดอบรมเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเกษตรกรเห็นประโยชน์ของการบันทึกบัญชี ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มเกษตรกรเห็นตัวอย่างของการบันทึกบัญชีและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของครอบครัวที่มีการบันทึกบัญชี ส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรมีความตั้งใจที่จะบันทึกบัญชี

3. การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยจัดกิจกรรมกลุ่ม ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มเกษตรกรนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกบัญชีไปวางแผนในการหารายได้ตามระยะเวลาที่เกิดรายได้

